

Tisková zpráva

Česko potřebuje nový model financování VaVal po roce 2027. Jinak hrozí propad investic a odchod talentů.

Praha 22. 10. 2025 – Současný český systém financování výzkumu, vývoje a inovací naráží na své limity a není připraven čelit výzvám příštích let. Podle nového Policy Briefu Technologického centra Praha, který vychází z výstupů květnové konference SCI-PO 2025, nestačí drobné úpravy stávajících nástrojů. Aby Česká republika dokázala obstát v globální technologické konkurenci a udržela si inovační potenciál, je nutná strukturální transformace celého systému.

Po roce 2027 se navíc očekává snížení objemu evropských fondů, které v posledních letech tvořily až deset procent celkových výdajů na vědu a výzkum u nás. Český systém je navíc roztržštěný, rozmělněný mezi desítky poskytovatelů a organizací a často financuje instituce, které dlouhodobě nedosahují potřebné úrovně. Výsledkem je nízká efektivita, slabá koordinace a závislost na externích zdrojích.

„Nastal čas změnit způsob, jakým přistupujeme k financování vědy a inovací. Nestačí jen rozdělovat peníze, musíme vybudovat systém, který bude efektivní, otevřený a schopný mobilizovat i soukromé zdroje. Pokud promarníme příležitost, hrozí odchod talentů, nevyužitá infrastruktura a ztráta konkurenceschopnosti,“ uvádí Petra Solská z Oddělení strategických studií Technologického centra Praha.

Policy Brief proto navrhuje nový rámec založený na čtyřech pilířích

- vytvoření společné vize a účinného strategického řízení, které zajistí stabilní a dlouhodobě předvídatelné prostředí pro investic,
- optimalizaci a koncentraci zdrojů, tedy odklon od plošného rozdělování financí směrem k excelentním institucím a jasně vymezeným národním prioritám,
- diverzifikaci financování a mobilizaci soukromého kapitálu prostřednictvím návratných a hybridních nástrojů, venture kapitálu či aktivní role státu jako prvního zákazníka,
- hlubší integraci do evropského rámce, zejména aktivnější zapojení do programů Horizon Europe a přípravu na změny víceletého finančního rámce EU po roce 2027.

Dokument zdůrazňuje také **nutnost nového institucionálního rámce**, který by ukotvil jasné kompetence a umožnil systematické řízení. Doporučuje schválit národní inovační vizi jako meziresortní strategii, zaměřit se na tři až pět technologických priorit s globálním přesahem a vytvořit prostředí, které bude odměňovat výsledky a tolerovat řízené riziko.

Systém má být více otevřený pro špičkové talenty ze zahraničí a motivovat mladé vědce k návratu. Zároveň je třeba zásadně posílit transfer znalostí a komercializaci výsledků, aby se český výzkum více promítal do praktických inovací a nových podnikatelských příležitostí.

Autoři jsou přesvědčeni, že včasná a promyšlená transformace může vytvořit prostředí, které zajistí stabilní financování, posílí důvěru firem i výzkumníků a přinese Česku mezinárodní reputaci v oblasti špičkové vědy a inovací.

Policy Brief Udržitelné financování po roce 2027 – <https://zenodo.org/records/17405940>.

Technologické centrum Praha (TC Praha) je neziskovým sdružením právnických osob, které plní více rolí. Je národním pracovištěm pro podporu výzkumu a vývoje v Evropském výzkumném prostoru a národním kontaktním bodem rámcových programů EU. Specializovanou činností TC Praha jsou analytické a koncepční práce zabývající se strategiemi výzkumu, vývoje a inovací v souvislosti s ekonomickými a sociálními potřebami České republiky.

Kontakty pro média:

Michaela Blšťáková, tel.: 725 047 814, email: blstakova@tc.cz

Oddělení strategických studií: Petra Roštínská, tel.: 724 155 357, rostinska@tc.cz

více informací na www.tc.cz